

Zápisnica

z rokovania Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a etnické skupiny dňa 28. augusta 2009 od 9.00 hod. na Úrade vlády SR, miestnosť č. 004

Prítomní: vid' podľa prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: Ingrid Lukáčová, Kultúrne združenie občanov rómskej národnosti; Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku; Elena Hrubinová, Moravský kultúrny zväz; Pavel Traubner Kultúrny spolok židovských občanov Slovenska; Pavel Holík, Úrad vlády SR; László Szarka, Ústav pre výskum Maďarskej akadémie vied; Marta Goňcová, Masarykova univerzita v Brne; Marcela Gbúrová, Prešovská univerzita.

Program rokovania:

1. Otvorenie.
2. Informácia o tvorbe metodického pokynu uplatňovania zákona o štátnom jazyku v praxi, platného od 1.9.2009.
3. Rôzne.
4. Závery.

Zápis

1. Otvorenie

1/ Rokovanie otvoril predseda Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „Rada“) a podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny pán Dušan Čaplovič („PPVL“). Privítal zúčastnených, predstavil program rokovania Rady a vyzval členov Rady k pripomienkovaniu a doplneniu programu. Program bol schválený bez pripomienok.

2/ PPVL v úvode rokovania poskytol informácie o záveroch posledného zasadnutia Rady:

- Rada konsenzuálne schválila text „Vyhlásenia Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny pri príležitosti 60. výročia založenia Rady Európy“, ktorý bol následne publikovaný.

- v otázke národnostného vysielania Slovenského rozhlasu Rada prijala odporúčanie, aby sa najbližšie zasadnutie Rozhlasovej rady venovalo národnostno-etnickému vysielaniu aj za účasti zástupcov jednotlivých národnostných menšín a aby sa uskutočnilo rokovanie zástupcov Slovenského rozhlasu so zástupcami národnostných menšín v Košiciach.

- Rada konsenzuálne vzala na vedomie Správu o činnosti Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity za rok 2008.

- v otázke ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov - Rada konsenzuálne vzala na vedomie informáciu o možnostiach ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov; uvítala uskutočnenie zasadnutia Rady pre národnostné školstvo na Ministerstve školstva SR v apríli 2009 a požiadala o zaslanie záznamu zo zasadnutia Rady pre národnostné školstvo k téme ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov členom Rady.

- v otázke Návrhu Tretej periodickej správy o uplatňovaní Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín na Slovensku – Rada konsenzuálne vzala na vedomie Návrh

Tretej periodickej správy a odporučila, aby sa materiál prepracoval v zmysle pripomienok členov Rady.

2. Informácia o tvorbe metodického pokynu uplatňovania zákona o štátnom jazyku v praxi, platného od 1.9.2009

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

1/ Prezentoval informáciu o novele zákona o štátnom jazyku a tvorbe metodického pokynu uplatňovania zákona o štátnom jazyku v praxi, platného od 1.9.2009.

- novela zákona o štátnom jazyku:

- novela zákona o štátnom jazyku si nekládla za cieľ riešiť rozsah používania menšinových jazykov, ale zabezpečiť, aby sa v Slovenskej republike dalo komunikovať vo verejnej sfére v štátnom jazyku a aby ten kto neovláda jazyk menšiny nebol diskriminovaný;

- zákon o štátnom jazyku sa vzťahuje len na vybrané oblasti verejného života, zákonom sa napríklad nereguluje používanie jazyka na verejných zhromaždeniach, bohoslužobných úkonoch; v cudzojazyčnej a menšinovej tlači; v registrovaných značkách a v názvoch a oznamoch na internete.

- zákon o štátnom jazyku sa vôbec nedotýka súkromnej komunikácie medzi ľuďmi, nepredpisuje jazyk takejto komunikácie, nereguluje individuálne rečové prejavy jednotlivcov;

- zákon nezakazuje používanie nespisovných jazykových prostriedkov vo verejných rečových prejavoch;

- sankčný mechanizmus je v zákone nastavený tak, aby sa každému kto poruší zákon poskytla možnosť na vykonanie nápravy bez uloženia finančnej sankcie. Ministerstvo kultúry SR je povinné po zistení porušenia zákona najprv dotýčnú osobu písomne upozorniť a žiadať nápravu v primeranej časovej lehote; fyzická osoba, bežný občan pokutu dostať nemôže;

- zákon sa osobitne nezameriava na riešenie postavenia iných jazykov; v zákone o štátnom jazyku sa venuje pozornosť aj iným jazykom najmä vtedy, ak ide o ich používanie vo vzťahu k štátnemu jazyku;

- novela zákona rozširuje možnosti na uplatnenie ostatných jazykov všade tam, kde to predchádzajúce znenie zákona neumožňovalo – napríklad pri vyhotovovaní pracovných zmlúv a pod.

- novela zákona zavádza zrušenie povinnosti preukazovania znalosti štátneho jazyka pri prijímaní do zamestnania v štátnych orgánoch, štátnych organizáciách, orgánoch územnej samosprávy a verejnoprávných orgánoch;

- osobitne sa v novele zákona pristupuje k jazykom národnostných menšín – novelou zákona sa zavádzajú viaceré zmeny v prospech menšinových jazykov používaných na území SR, čím sa rozširujú možnosti ich zákonného použitia oproti doterajšiemu stavu.

Ide o tieto prípady: regionálnom a lokálnom rozhlasovom vysielaní sa umožňuje vysielateľ v jazykoch národnostných menšín vrátane živého vysielania bez povinnosti zabezpečiť znenie v štátnom jazyku; televízne vysielanie – zavedením jednotného režimu sa umožňuje využitie tituliek aj v regionálnom a lokálnom televíznom vysielaní v jazykoch národnostných menšín;

- živé televízne vysielanie – zavádza sa možnosť živého televízneho vysielania v jazykoch národnostných menšín so simultánnym tlmočením do štátneho jazyka;

- audiovizuálne diela pre deti – zrušila sa povinnosť slovenského dabingu pri audiovizuálnych dielach pre deti do 12 rokov vysielaných v rámci televízneho vysielania v jazykoch národnostných menšín;
- umožňuje sa pôvodné vydávanie príležitostných kultúrnych tlačovín, katalógov galérií, múzeí, programov kín, divadiel a koncertov v menšinových jazykoch ak je zabezpečené aj znenie v štátnom jazyku;
- kultúrne podujatia národnostných menšín sa môžu sprievodne uvádzať najskôr v menšinovom jazyku a následne v štátnom jazyku;
- umožňuje sa pôvodná tvorba textov na pamätníkoch, pomníkoch, pamätných tabuliach, nápisochoch, reklamách a oznamoch určených pre verejnosť v jazykoch národnostných menšín, ak je zabezpečené aj znenie v štátnom jazyku, t.j. nevyžaduje sa, aby text v menšinovom jazyku bol prekladom pôvodného textu v štátnom jazyku;
- písomné dokumenty – umožňuje sa vyhotovovať pracovno-právne písomné právne úkony, finančnú a technickú dokumentáciu, stanovы združení, spolkov, politických strán a hnutí a obchodných spoločností aj v menšinovom jazyku;
- umožnila sa komunikácia pacientov a klientov v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach v menšinovom jazyku v obciach, kde sa v úradnom styku používa jazyk menšiny v zmysle zákona č. 184/1999 o používaní jazykov národnostných menšín, aj v takom prípade ak pacienti a klienti ovládajú štátny jazyk;
- úradný styk – prepojeniami v podobe odkazu na zákon č. 184/1999 o používaní jazykov národnostných menšín sa dosiahlo, že nijaké ustanovenie novely zákona o štátnom jazyku sa nemôže dostať do rozporu s ustanoveniami zákona č. 184/1999, čím sa jednoznačne garantuje rešpektovanie používania jazykov menšín v úradnom styku vrátane označovania ulíc a miestnych geografických označení v celom zákonnom rozsahu, tak ako je upravené v zákone č. 184/1999;
- Vysoký komisár OBSE pre otázky národnostných menšín p. K. Vollebaek konštatoval, že zákon o štátnom jazyku rešpektuje všetky zákonné práva príslušníkov národnostných menšín a nespôsobuje obmedzenie existujúcich zákonných práv príslušníkov národnostných menšín. Vysoký komisár pozitívne ocenil niektoré konkrétne zmeny v novele zákona o štátnom jazyku – napríklad vypustenie požiadavky overovania znalosti štátneho jazyka pri prijímaní do zamestnania; zakotvenie českého jazyka ako zrozumiteľného jazyka v úradnom styku bez akejkoľvek diskriminácie voči iným menšinovým jazykom; zavedenie jednotného titulkovacieho režimu pre všetky televízne relácie v jazykoch národnostných menšín; novoformulovaný jazykový režim kultúrnych tlačovín národnostných menšín; zavedenie princípu dvojazyčnosti aj pri ďalšej dokumentácii; zavedenie režimu geografických názvov v štátnom jazyku; Vysoký komisár vyhodnotil ako legitímne a podľa súčasných medzinárodných štandardov akceptovateľné ukladanie postihov za porušovanie ustanovení zákona.
- zo zákona o štátnom jazyku nie je možné uložiť pokutu za používanie nejakého jazyka, sankciu je možné uložiť len v prípade, ak sa nepoužije aj štátny jazyk, tam, kde to zákon vyžaduje;
- bežný občan nemôže podľa novely zákona dostať pokutu, pokutu môže dostať len štátny orgán a orgán verejnej správy;
- Ministerstvo kultúry SR nebude schvaľovať nápisy na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach, ale bude len vydávať stanoviská, v ktorých posúdi, či nápis na budúcom pamätníku, pomníku alebo pamätnej tabuli spĺňa kritériá stanovené novelou zákona o štátnom jazyku;
- celé kultúrne podujatie určené príslušníkom národnostných menšín bude prebiehať len v ich jazyku, novela zákona v tomto prípade nič nemení, štátny jazyk sa použije rovnako ako doteraz len pri sprievodnom uvedení kultúrneho podujatia;

- verejní zamestnanci nemôžu dostať pokutu, pretože nie sú vymenovaní v par. 9a novely zákona o štátnom jazyku medzi osobami, ktorým možno uložiť pokutu. Pokutu možno uložiť len za porušenie povinnosti vyplývajúcej z konkrétnych ustanovení zákona. Povinnosť nepoužívať jazyk národnostnej menšiny sa v zákone nevyskytuje;

- Ministerstvo kultúry SR nebude dohliadať na používanie jazykov na historických nápisoch umiestnených na predmetoch osobitnej kultúrnej hodnoty, ktoré sú staršie ako 50 rokov. Pri výkone dohľadu sa Ministerstvo kultúry sústreďí predovšetkým na novšie nápisy, pretože staršie nápisy by už mali byť upravené v zmysle par. 11 platného zákona od 1. januára 1997.

- Sprievodné uvedenie kultúrnych podujatí určených pre národnostné menšiny sa poskytuje aj v štátnom jazyku ak ide o verejne prístupné podujatie, na ktorom sa môže kedykoľvek zúčastniť aj občan inej národnosti hovoriaci štátnym jazykom. Nepripustenie osoby na verejné podujatie, resp. znemožnenie účasti z dôvodu etnickej príslušnosti je podľa Ústavy SR neprípustné a takáto diskriminácia je na území Slovenska zakázaná.

- Zákon o štátnom jazyku nerieši režim používania jazykov národnostných menšín v úradnom styku, rešpektuje však režim používania jazykov národnostných menšín v úradnom styku podľa zákona č. 184/1999 o používaní jazykov národnostných menšín, ktorý zabezpečuje úradné používanie menšinových jazykov vo všetkých obciach, kde žije minimálne 20% príslušníkov národnostnej menšiny.

- Zákon o štátnom jazyku nereguluje používanie geografických názvov v jazykoch národnostných menšín, označenia miestnych geografických objektov v jazykoch národnostných menšín riešia osobitné predpisy o používaní jazykov národnostných menšín, ktoré zákon o štátnom jazyku rešpektuje.

- Školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny musia viesť pedagogickú a tzv. ďalšiu dokumentáciu dvojjazyčne t.j. v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej menšiny. Bez toho, aby sa viedla v štátnom jazyku by napokon ani nebol možný príslušný dohľad štátnych orgánov v oblasti školstva. Požiadavku dvojjazyčnej pedagogickej dokumentácie si v minulom období presadila Strana maďarskej koalície, čo bolo dôvodom novelizácie zákona o štátnom jazyku v roku 1999.

- Implementáciu Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov, ku ktorej Slovenská republika pristúpila v roku 2001 sleduje a pravidelne hodnotí Výbor expertov Rady Európy. Všetky odporúčania Výboru expertov, ktoré súvisia so zákonom o štátnom jazyku sa zohľadnili pri príprave novely zákona o štátnom jazyku, čím sa zabezpečil súlad zákona s týmto medzinárodným dokumentom. Smernice Európskeho spoločenstva týkajúce sa diskriminácie sa nezmieňujú o jazykových právach príslušníkov národnostných menšín. V Európskej únii absentuje jednotný štandard ochrany národnostných menšín, čo sa konštatuje aj v uznesení Európskeho parlamentu z júna 2005.

- Novela zákona o štátnom jazyku primárne nerieši menšinové jazykové práva a tam kde sa ich dotýka, tak rozširuje možnosti ich použitia.

- princípy a príprava metodického pokynu uplatňovania zákona o štátnom jazyku v praxi:

- Pri tvorbe tohto interného aktu bude Ministerstvo kultúry SR v prvom rade sledovať presné vymedzenie pojmov zákona o štátnom jazyku, aby sa vylúčili prípadné interpretačné problémy.

- Zároveň sa zameria na také definovanie povinností zavedených ustanoveniami zákona o štátnom jazyku, ktoré vylúčia prípadný nejednoznačný výklad.

- Pri špecifikácii povinností budú vždy zohľadnené existujúce ústavné a zákonné práva príslušníkov národnostných menšín.

- Rovnako sa budú brať do úvahy všetky závery a odporúčania hodnotiacich správ vo vzťahu k Slovenskej republike v oblasti ochrany práv príslušníkov národnostných menšín od príslušných

medzinárodných organizácií, vrátane OBSE. Tvorba metodického pokynu bude podliehať pravidlám systematického a ústavne konformného výkladu.

- Ministerstvo kultúry SR vymedzí aj nositeľov povinností jednotlivých ustanovení zákona o štátnom jazyku, aby nedochádzalo k pochybnostiam z hľadiska nositeľov povinností výkonu a subjektov dohľadu a sankcionovania porušení ustanovení zákona.

- V prípade stretu úpravy zákona o štátnom jazyku so zákonom o používaní jazykov národnostných menšín bolo podrobne vymedzené v akom rozsahu úprava zákona o používaní jazykov národnostných menšín zužuje rozsah úpravy zákona o štátnom jazyku.

- Otázku schvaľovacieho procesu štátneho jazyka v spolupráci s nezávislými externými subjektmi bude Ministerstvo kultúry SR riešiť osobitným interným aktom. Táto otázka má špecifický procesný rozmer. Taktiež podrobnosti mechanizmu výkonu dohľadu a ukladania sankcií sa budú riešiť osobitným interným aktom z rovnakého dôvodu. V tomto predpise sa vymedzia ďalšie relevantné kritériá na uloženie výšky pokuty, ktoré prichádzajú do úvahy okrem základných kritérií, ktoré sú uvedené v par. 9 ods. 3 zákona o štátnom jazyku.

PPVL Dušan Čaplovič

Otvoril diskusiu k tomuto bodu programu.

Jozef Klačka, Chorvátsky kultúrny zväz na Slovensku

1/ Uviedol, že príslušníci chorvátskej národnostnej menšiny používajú archaický chorvátsky jazyk od 16. storočia. Chorvátsky jazyk nie je kodifikovaný.

2/ Zdôraznil, že príslušníci chorvátskej menšiny nemajú žiaden problém s používaním slovenského jazyka a nemajú žiadne pripomienky ku koncepcii používania štátneho jazyka.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

1/ Zdôraznil, že príslušníci rusínskej národnostnej menšiny sa stotožňujú s novelou zákona o štátnom jazyku, ktorú pokladajú za prínosnú aj pre rusínsky jazyk, resp. pre rusínsku národnostnú menšinu.

2/ Uviedol, že sčítacie hárky v rámci sčítania ľudu by nemali byť v rusínskom jazyku, ale v slovenskom jazyku, ktorý je všeobecne zrozumiteľný.

Béla Hrubík, Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – Csemadok

1/ Požiadal o pripojenie spoločného stanoviska Bélu Hrubíka a Lászla Szarku k zápisnici z rokovania Rady.

2/ Požiadal predsedu Rady o nasledovné:

- zvolať v septembri 2009 osobitné a mimoriadne zasadnutie Rady k hodnoteniu stavu uplatňovania zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, ako aj ostatných platných právnych noriem SR týkajúcich sa používania jazykov národnostných menšín a to na základe odbornej a politickej analýzy stavu podľa jednotlivých národnostných menšín a etnických skupín.
- v rámci mimoriadneho zasadnutia Rady pripraviť pre členov Rady písomné vyjadrenie k návrhom a pripomienkam vysokého komisára K. Vollebaeka ohľadom novely zákona o štátnom jazyku z 30. júna 2009.

3/ Zdôraznil, že dvojazyčné označovanie pomníkov alebo pamätných tabúl si vyžaduje dvojnásobné náklady, čo je diskriminačné.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

V reakcii na pána Hrubíka uviedol, že na komunikácii v štáte, v ktorom žijú menšiny aj väčšinový národ sa šetriť nesmie. Spoločnosť musí v takýchto prípadoch znášať aj zvýšené náklady s cieľom vzájomného dorozumenia sa.

PPVL Dušan Čaplovič

K návrhom pána Hrubíka uviedol, že tieto budú súčasťou zápisnice. Najbližšie riadne zasadnutie Rady sa uskutoční v októbri 2009 po návšteve komisára K. Vollebaeka v SR, ktorá sa uskutoční v septembri. Na riadnom zasadnutí sa prerokujú závery komisára k novele zákona o štátnom jazyku, ako aj implementácia zákona č. 184/1999 o používaní jazykov národnostných menšín.

József Berényi, predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien

1/ Konštatoval, že ústna informácia ministra kultúry SR pána Mareka Maďariča o metodickom pokyne je predbežnou informáciou.

2/ Položil nasledovné otázky:

- či sa na zasadnutí Rady bude prejednávať aj písomná verzia metodického pokynu;
- akým spôsobom môžu postupovať naďalej médiá v jazykoch národnostných menšín;
- ako sa môžu používať zemepisné názvy v jazykoch národnostných menšín v médiách a v učebniciach;
- akým spôsobom sa budú riešiť prípady komunikácie v jazykoch národnostných menšín v úradnom styku;
- ktorá inštitúcia bude odvolacím orgánom;
- akým spôsobom bude prebiehať kontrola zo strany úradníkov na MK SR pri nadpisoch.

3/ Zdôraznil, že najväčším sporným problémom novely zákona je, že zákon umožňuje používanie jazykov národnostných menšín, ale to nie je ochrana a podpora jazykov národnostných menšín, ako si to vyžadujú medzinárodné dokumenty. Bolo by vhodné novelizovať aj zákon o používaní jazykov národnostných menšín č. 184/1999, aby sa zvýšila ochrana a podpora jazykov národnostných menšín.

4/ Uviedol, že vysoký komisár K. Vollebaek vo všeobecnosti konštatoval, že zákon je v súlade s medzinárodnými záväzkami, ale súčasne uviedol aj odporúčania. Predovšetkým v oblasti mediálnej politiky boli závažné odporúčania a najmä pokuty boli silným spôsobom spochybňované, je tam požiadavka monitorovania a vyhodnocovania po roku. Z uvedeného dôvodu je vhodné prerokovať stanovisko komisára K. Vollebaeka na Rade.

5/ Uviedol príklad, že v Galante sú informačné tabule vypísané veľkými písmenami v slovenskom jazyku a menšími písmenami v maďarskom jazyku - čím bol zákon splnený - napriek tomu, že je to nečitateľná verzia.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

V nadväznosti na diskusné otázky uviedol, že:

- aj na jednej aj druhej strane sa môžu objaviť nedostatky, príkladom toho je Galanta, kde sa objavil plagát o kultúrnom podujatí len v maďarčine.
- Rada bude mať k dispozícii pripravený metodický pokyn.
- Metodický pokyn sa bude pripravovať aj v spolupráci s vysokým komisárom OBSE.
- Rada by sa mala zaoberať implementáciou novely zákona o štátnom jazyku v neskoršom termíne ako v septembri, aby mohla posúdiť jeho reálnu implementáciu v praxi.
- Zákon o štátnom jazyku nereguluje používanie geografických názvov v jazykoch národnostných menšín.
- K zákonu o štátnom jazyku medzinárodné inštitúcie výhrady nemali.
- V zmysle zákona je stavebník povinný požiadať MK SR o záväzné stanovisko z hľadiska súladu nápisu na pamätníku, pomníku a pamätnej tabuli s týmto zákonom. Súlad znamená, že inojazyčné texty nasledujú až po texte v štátnom jazyku, obsahovo totožné s textom v štátnom jazyku a inojazyčný text je rovnakým alebo menším písmom ako text v štátnom jazyku.
- Otázka zaoberania sa samotným textom neprichádza do úvahy, čiže nie je možná cenzúra nápisov na pamätníkoch.
- Otázka pokút bude veľmi presne definovaná v metodickom pokyne, aby nedochádzalo k sporom.

Anton Oswald, Karpatskonemecký spolok na Slovensku

1/ Informoval o postavení príslušníkov nemeckej menšiny v SR:

- žijú v Bratislave a v okolí, na strednom Slovensku v Kremnici a Štiavnici, v Hornom a Dolnom Spiši, v Košiciach;
- žijú len v niekoľkých obciach s vyše 20% hranicou;
- ovládajú slovenský jazyk;
- vzhľadom na stáročný historický vývoj existencie nemeckej menšiny sú asimilovaní, resp. integrovaní.

2/ Zdôraznil, že novela zákona rozširuje možnosti pri využívaní nemeckého jazyka a ponúka dokonca viac možností, ako sú jej príslušníci v stave realizovať.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

1/ Uviedla, že príslušníci bulharskej menšiny sú málopočetní a žijúci na celom Slovensku.

2/ Konštatovala, že príslušníci bulharskej menšiny v spoločnosti vždy používali slovenský jazyk ako dorozumievací jazyk.

3/ Zdôraznila, že príslušníci bulharskej menšiny nemajú žiadne výhrady k novele zákona o štátnom jazyku a plne súhlasia s jeho znením.

Ryszard Zwiewka, Poľský klub

1/ Zdôraznil, že stanovisko poľskej národnostnej menšiny je známe. Príslušníci poľskej menšiny nemajú žiadne pripomienky k novele zákona o štátnom jazyku, novela nijako neobmedzuje používanie poľského jazyka.

2/ Privítal ďalšie zasadnutie Rady, kde sa bude podrobne prejednávať metodický pokyn.

Alexander Čumakov, Zväz Rusov na Slovensku

1/ Zdôraznil, že príslušníci ruskej menšiny nemajú pripomienky k novele zákona o štátnom jazyku a plne sa s ním stotožňujú.

2/ Konštatoval, že príslušníci ruskej menšiny sa adaptovali a ovládajú slovenský jazyk.

Pavol Mešťan, Slovenské národné múzeum – Múzeum židovskej kultúry

1/ Uviedol, že vo všetkých 8 národnostných múzeách sa dodržiava, že text je najskôr v štátnom jazyku a potom je presne preložený do jazykov národnostných menšín a ešte aj do anglického jazyka.

2/ Na príklade pamätných tabúl a pamätníkov holokaustu v SR (ktoré sú vo viacerých jazykoch – v slovenskom jazyku, v hebrejskom jazyku, prípadne v anglickom jazyku) zdôraznil, že každý človek by mal poznať obsah pamätných tabúl a preto by mali byť preložené. V tomto zmysle by sa nemalo prihliadať na finančné náklady.

PPVL Dušan Čaplovič

1/ Uviedol, že najbližšie zasadnutie Rady sa uskutoční v októbri, aby bolo možné vyhodnotenie implementácie novely zákona o štátnom jazyku.

2/ Zdôraznil, že na Slovensku je potrebné zachovávať dvojjazyčnosť.

József Berényi, predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien

1/ Uviedol, že skutočná skúška národnostnej politiky Slovenskej republiky, ako aj činnosti Rady príde v roku 2011, kedy sa bude konať sčítanie obyvateľstva.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

1/ Uviedol, že novela zákona o štátnom jazyku v žiadnom prípade nesledovala cieľ, aby niekomu upierala práva. Naopak zámerom novely bolo garantovať prirodzené práva vrátane ústavných práv, o čom svedčí aj postupný proces schvaľovania novely. Boli akceptované aj pripomienky Strany maďarskej koalície.

2/ Zdôraznil, že po 2. svetovej vojne žilo v Maďarsku 400 000 občanov slovenskej národnosti, kým dnes ich je len 18 000. Vyjadril presvedčenie, že takýto vývoj v SR nie je možný.

Pavol Bogdan, Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky

1/ Uviedol, že zástupcovia ukrajinskej národnostnej menšiny zaslali svoje pripomienky nezásadného charakteru Ministerstvu kultúry SR.

2/ Zdôraznil, že príslušníci ukrajinskej národnostnej menšiny sú vo vysokom štádiu asimilácie. Poukázal na zrušenie 4 národnostných škôl (predchádzajúcou vládou SR), pretože nevedli dokumentáciu v ukrajinskom jazyku, ale len v slovenskom jazyku.

3/ Položil otázku, v akej forme sa majú viesť kultúrne programy a ako sa budú riešiť staršie pamätné tabule, kde sú nápisy len v jazyku národnostnej menšiny.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

V reakcii na diskusiu uviedol, že:

- pri vedení kultúrnych programov sa mení len to, že sprievodné slovo nemusí byť ako prvé v slovenskom jazyku;

- novela zákona sa netýka pamätníkov a pamätných tabúľ starších ako 50 rokov a vôbec sa nebude týkať hrobov a náhrobkov.

3. Rôzne

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

1/ Požiadal o analýzu poskytnutia doterajších finančných prostriedkov na kultúrne projekty.

2/ Uviedol, že finančné prostriedky pre rusínsku národnostnú menšinu boli poskytnuté neskoro a vyžadujú si veľa byrokracie.

3/ Navrhol, aby sa v januári poskytla zálohová finančná platba a pri udeľovaní dotácií presne dodržiavali výsledky sčítania ľudu.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

V nadväznosti na pána Banduriča uviedol:

1/ Jedným z kritérií pri udeľovaní dotácií je aj početnosť na základe výsledkov sčítania ľudu, ale pri malých menšinách je nutné dodržiavať aj pozitívnu diskrimináciu.

2/ Tohtoročný sklz v udeľovaní grantov bol spôsobený finančnou hospodárskou krízou a musel sa znovu prehodnocovať systém udeľovania dotácií.

3/ Byrokracia je v niektorých prípadoch nevyhnutná pretože sa nakladá so štátnymi prostriedkami. Ministerstvo kultúry je však otvorené pripomienkam.

4/ V súčasnosti sa pracuje na zákone o financovaní kultúry, ktorý bude platný pravdepodobne až v nasledujúcom volebnom období a v rámci neho by grantový systém MK SR prešiel na samostatnú inštitúciu.

Béla Hrubík, Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – Csemadok

Položil otázku, či Rada dostane k dispozícii metodický pokyn v písomnej forme a či sa bude môcť k nemu vyjadriť.

PPVL Dušan Čaplovič

V reakcii na pána Hrubíka uviedol, že ak bude metodický pokyn pripravený, bude k dispozícii aj členom Rady.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

Uviedol, že adresátni tohto metodického pokynu budú všetky relevantné inštitúcie, ktoré prichádzajú do styku alebo sú povinnými osobami vo vzťahu k štátnemu jazyku. Na dnešnom rokovaní Rady boli členovia oboznámení s princípmi tvorby metodického pokynu.

Jozef Klačka, Chorvátsky kultúrny zväz na Slovensku

Požiadala, aby sa stanoviská jednotlivých menšín k novele zákona o štátnom jazyku poskytli médiám.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

Navrhla, aby sa pri udeľovaní dotácií vytvoril špeciálny depozitný účet, kde by sa sústredili všetky vrátené financie a z ktorého by sa čerpalo.

Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady

V reakcii na pani Hrušíkovú uviedol, že depozitný účet by mohla vytvoriť agentúra, ale nie štátna inštitúcia – Ministerstvo kultúry SR, ktoré musí rešpektovať zákon o štátnom rozpočte.

4. Závery

1/ Rada konsenzuálne vzala na vedomie informáciu o tvorbe metodického pokynu uplatňovania zákona o štátnom jazyku v praxi, platného od 1.9.2009.

2/ Rada odporučila, aby návrhy prezentované pánom Hrubíkom boli súčasťou zápisnice.

3/ Rada sa uzniesla na tom, že najbližšie zasadnutie Rady sa uskutoční v októbri 2009, kde sa vyhodnotí implementácia novely zákona o štátnom jazyku a zákona č. 184/1999 o používaní jazykov národnostných menšín.

PPVL Dušan Čaplovič sa na záver rokovania poďakoval všetkým členom a prizvaným zástupcom za účasť a ukončil rokovanie.

Za správnosť

JUDr. Marek Lisánsky
tajomník Rady

Súhlas:
Dušan Čaplovič
predseda Rady a podpredseda vlády SR

Príloha:

- Spoločné stanovisko a návrh Bélu Hrubíka a Lászlá Szarku na zasadnutie Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny dňa 28.8.2009.